

Boeren beloond voor weglaten fosfaatbemesting

NMI ontwikkelt stimuleringsinstrument gericht op terugdringen fosfaatemissies

Om de emissies van stikstof en fosfaat uit de landbouw naar grond- en oppervlaktewater terug te dringen is per 1 januari 2010 het Vierde Nederlandse Actieprogramma van kracht geworden. Onderdeel daarvan is een differentiatie van fosfaatgebruiksnormen. Dit houdt in dat boeren en tuinders op gronden met een hoge fosfaattoestand minder fosfaat mogen toedienen dan op gronden met een lage toestand. De differentiatie is echter beperkt en de maatregel zal dan ook niet overal snel genoeg tot de gewenste verbetering van de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater leiden. Daarom heeft Nutriënten Management Instituut NMI samen met landelijke en regionale overheden en de landbouwsector een instrument ontwikkeld dat boeren stimuleert in bepaalde gevallen een fosfaatbemesting achterwege te laten: een bodemdienst fosfaatuitmijning.

De bodemdienst fosfaatuitmijning zal beschikbaar komen voor aangewezen gebieden op zandgronden in Zuid en Oost Nederland. Vooral op laaggelegen, fosfaatverzadigde gronden die nabij kwetsbare gebieden liggen, zoals Natura 2000-gebieden en/of beekdalen, is de fosfaatproblematiek veelal urgent. In deze situaties kan het achterwege laten van een fosfaatbemesting (=uitmijning) bijdragen aan het verminderen van de fosfaatemissie. Gezien de hoge fosfaatvoorraden in veel landbouwgronden heeft dit niet of nauwelijks een effect op de opbrengst en kwaliteit van landbouwgewassen. Praktische consequentie is echter dat geen dierlijke mest mag worden toegepast. Dit laatste vormt vaak de bottleneck: door de overmaat aan dierlijke mest wordt de mest binnen de randvoorwaarden van de gebruiksnormen maximaal ingezet. De bodemdienst is er op gericht dit te veranderen. De Provincie Limburg wil de bodemdienst in de eerste helft van 2010 implementeren in een regeling en Noord-Brabant en Gelderland gaan na of dat bij hen ook mogelijk is.

Het samenwerkingsproject was gericht op het ontwikkelen van een bodemdienst om de uit- en afspoeling van fosfaat te beperken, waarbij het gaat om vormen van bodemgebruik die verder gaan dan de wettelijke en reguliere eisen die aan duurzaam bodemgebruik worden gesteld en die aantoonbaar bijdragen aan doelen met een algemeen belang. Bodemdiensten zijn vergelijkbaar met Groene en Blauwe Diensten. Kenmerkende aspecten van de dienst zijn dat er afspraken worden gemaakt tussen vragers (overheden) en aanbieders (grondgebruikers, zoals boeren), dat er sprake is van vrijwilligheid en dat aanbieders een beloning ontvangen van de vragers voor het uitvoeren van de dienst.

Het consortium bestond uit de Ministeries van LNV, VROM en V&W, de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Limburg en Overijssel, de waterschappen Vallei & Eem, Veluwe, Rijn&IJssel, Brabantse Delta, Aa en Maas, De Dommel, Regge en Dinkel en Noorderzijlvest en LTO. Het project werd gesubsidieerd door SKB.

Het volledige rapport is te downloaden via www.nmi-agro.nl. Voor aanvullende informatie kunt u contact opnemen met Romke Postma van NMI. Tel. 0317 467700 of 06 460 207 76, e-mail r.postma@nmi-agro.nl